

Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске, реална стопа раста **брutto домаћег производа (БДП)** за 2018. годину у Републици Српској износила је 3,9%. Привредни раст је, у највећој мјери, резултат раста у подручјима производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, трговином на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала и пољопривреда, шумарство и риболов док је Индустијска производња забиљежила пад.

У периоду од јануара до августа 2019. године **индустијска производња** биљежи просјечан пад од 11,9%. Највећи допринос овом смањењу дало је смањење производње у прерађивачкој индустрији од 10,4%, првенствено због смањене производње кокса и рафинисаних нафтних деривата од 95,7%, као и смањења производње намјештаја, коже и производа од коже, те прераде дрвета и производа од дрвета. У подручју производња и снабдијевања електричном енергијом забиљежено је смањење од 18,1%, док је у подручју вађење руда и камена смањење производње износило 0,9% услед смањења производње у области вађење угља и лигнита (мрког угља) од 16,9%, а област вађење руда метала (жељезна руда, руде и концентрати алуминију-ма) биљежи раст производње од 20,2%. Овакво кретање индустријске производње у 2019. години резултат је високе основице из претходне године, а посебно у подручју производње и снабдијевања електричном енергијом. Са друге стране, смањење обима индустријске производње требало би посматрати у контексту слабљења извозне тражње земаља Европске уније и СЕФТА. Током 2018. године неки од наших главних спољнотрговинских партнера (Њемачка и Италија) почели су да биљеже успоравање економске активности и опадајуће, па чак и негативне стопе обима индустријске производње, што се неминовно одразило и на нашу, извозно оријентисану прерађивачку индустрију. У наведеном периоду забиљежено је смањење броја укупно запослених у индустрији од 0,1%, услед смањења броја запослених од 0,8% у прерађивачкој индустрији и 5,7% у вађењу руда и камена, док је у подручју производња и снабдијевања електричном енергијом забиљежено повећање броја запослених од 8,1%. Промет индустрије, у посматраном периоду, такође, биљежи смањење од 4,1%. Посматрано по тржиштима, промет на домаћем тржишту смањен је за 1,9%, а промет на иностраном тржишту за 7,0%, а то потврђује негативан утицај кретања у међународном економском окружењу.

У периоду од јануара до августа 2019. Република Српска биљежи инфлацију од 0,6%. Највећи **раст цијена** забиљежен је у одјељцима Алкохолна пића и дуван (4,0%) услед повећања акциза на дуван и дуванске прерађевине (од 1. јануара 2019. године) и становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти (3,4%). Иако су свјетске финансијске организације прогнозиле ниже цијене сирове нафте, у Републици Српској, у првих осам мјесеци 2019. године, цијене горива и мазива су више за 4,4% у односу на исти период претходне године. Имајући у виду све факторе који утичу на раст цијена, процјењује се да ће просјечне потрошачке цијене у 2019. години порастати за 0,9%

у односу на цијене у претходној години, док се у еврозони, која је наш значајан спољнотрговински партнер, очекује раст цијена од 1,2%²³.

Просјечна плата након опорезивања у 2018. години износила је 857 КМ и у односу на 2017. годину имала је номинални раст од 3,1%, а уз допринос инфлације реални раст од 1,9%. У периоду јануар-август 2019. године наставља се тренд раста просјечне плате након опорезивања, која износи 900 КМ. Посматрано по подручјима, највећи номинални раст плате на годишњем нивоу (поредећи јануар-август 2019. године са истим периодом 2018. године) забиљежен је у подручјима Пословање некретнинама 21,7%, Остале услужне дјелатности 18,3% и Административне и помоћне услужне дјелатности 18,3%.

Просјечна пензија у 2018. години износила је 361 КМ, уз номинални раст од 5,1%. Тренд раста пензија наставља се и у 2019. години, када је за првих осам мјесеци исплаћена просјечна пензија у износу од 376 КМ. Просјечан број пензионера у 2018. години износио је 260.432 лица са тенденцијом раста, који се наставља и у првих осам мјесеци 2019. године, када просјечан број пензионера износи 262.936 лица.

Остварени обим **спољнотрговинске размјене робе** у Републици Српској је у 2018. години, износио 9,0 милијарди КМ, што представља номинално повећање од 7,0% у односу на претходну годину. Номинални раст извоза износио је 7,6%, док је увоз растао по стопи од 6,6%. Покривеност увоза извозом износила је 71,7% и већа је за 0,7 п. п. у односу на 2017. годину, док је спољнотрговински дефицит повећан за 4,1%, односно за 57,5 милиона КМ. Посматрајући извоз производа према царинској тарифи БиХ, расту извоза највише је допринио раст извоза вјештачког корунда, алуминијум-оксида и алуминијум-хидроксида, који је вриједносно већи за 24,6% у односу на претходну годину, те раст извоза електричне енергије који је вриједносно био већи за 15,7%. Поредећи период јануар-август 2019. године са истим периодом претходне године, извоз је мањи за 2,3%, док је увоз мањи за 9,4%, што је довело до веће покривености увоза извозом, која је износила 76,2% и спољнотрговинског дефицита од 746,2 милиона КМ. Република Српска, у посматраном периоду остварила је смањење спољнотрговинског дефицита у размјени са Србијом, Њемачком и Русијом. Смањењу спољнотрговинског дефицита у размјени са Русијом посебно је допринијело смањење увоза из Русије, које се значајно одразило на укупно смањење увоза у Републици Српској. Са друге стране, остварено је смањење суфицита у размјени са Хрватском, Словенијом и Аустријом, док је дефицит остварен у размјени са Италијом остао на приближно истом нивоу. Све то је довело до смањења обима спољнотрговинске размјене у Републици Српској од 6,5%. Оваква кретања у спољнотрговинској размјени, у 2019. години, одражавају кретања у производном сектору Републике Српске и посљедица су слабљења извозне тражње у земљама Европске уније усљед успоравања економске активности.

Вриједност остварених **инвестиција** у стална средства у Републици Српској у 2018. години, износила је 1.879,5 милиона КМ, што је у односу на претходну годину повећање од 16,5%. Посматрано према техничкој структури, остварено је повећање инвестиција у Грађевинске објекте и просторе (26,8%) и у Машине, опрему и транспортна средства (8,4%), док је нешто ниже остварење инвестиција у остале инвестиције (-7,5%). Према дјелатностима инвеститора, а узимајући у обзир учешће поједине дјелатности у укупним инвестицијама, највећи раст инвестиција забиљежен је у области дјелатности здравствене заштите и социјалног рада и пословање некретнинама, код којих су стопе раста веће од 200%, те у областима јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање (25,6%) и информације и комуникације (56,0%). Пад инвестиција у односу на претходну годину забиљежен је у подручјима: прерађивачка индустрија; пољопривреда, шумарство и риболов; вађење руда и камена и грађевинарство.

Према подацима Централне банке БиХ, у 2018. години, у Републици Српској су евидентирана **нето страна улагања** у износу од 316,8 милиона КМ, што представља повећање у односу на износ страних инвестиција за 2017. годину које су износиле 231,9 милиона КМ. У структури директних страних улагања на власничке удјеле односи се 273,7 милиона КМ, задржане зараде износиле су 109,6 милиона КМ, док је остали капитал био 66,5 милиона КМ. Земље које су у Републику Српску највише инвестирале су: Русија са 140,1 милион КМ, Велика Британија са 43,1 милион КМ, Италија са 31,0 милион КМ, Швајцарска са 26,4 милиона КМ и Аустрија са 22,9 милиона КМ.

У периоду 2020-2022. године очекује се наставак стабилног кретања **привредног раста** по стопама 3,5%, 3,7% и 4% респективно као резултат одрживог раста домаће тражње, лаганог опоравка извозне тражње и позитивног ефекта инвестиција. Очекивани раст привредне активности у земљама окружења, иако нижег интензитета, омогућиће позитивна кретања у спољнотрговинској размјени и одразити се на раст индустријске производње, посебно прерађивачке индустрије која је извозно оријентисана. Очекује се опоравак енергетског сектора. Раст индустрије омогућава већа улагања, као и повећање броја запослености, а то ће уз раст личних примања омогућити раст домаће потрошње. Планирана инвестициона улагања би, такође, требало да допринесе укупном привредном расту. У претходном периоду извршено је пореско растеређење рада кроз повећање неопорезивог дијела дохотка, што је довело до повећања плата свим запосленима у Републици Српској. У посматраном периоду очекује се наставак тренда пада незапослености, тако да пројектоване стопе незапослености износе 9,7%, 8,7% и 8,0% кроз године.

Одломци из документа: Програм економских реформи Републике Српске за период

2020-2022. године

Комплетан текст прочитајте [овдје](#) .

Потенцијали Републике Српске

Природни потенцијали су један од кључних фактора за развој Републике Српске од којих су најзначајнији: пољопривредно земљиште, шумски комплекс, воде и рудни и минерални ресурси.

Република Српска се одликује значајним пољопривредним и шумским потенцијалом. Укупна површина пољопривредног земљишта чини 51% удјела у површини Републике Српске. Према категоријама искоришћености, највеће површине заузимају оранице и баште, ливаде, пашњаци и воћњаци, а најмање рибњаци. С обзиром да је трећина обрадивих површина још увијек слободна за обраду, постоји велики потенцијал за развој пољопривредне дјелатности.

Шумски комплекс представља национално богатство и један је од основних потенцијала развоја јер шуме и шумско земљиште обухватају 40% територије Републике Српске.

Воде су такође велико богатство Републике Српске, а водотоци задовољавају 73% параметара прописаних за прву класу воде.

Постоје изузетно повољни услови за развој термо и хидроенергетског сектора. Искоришћеност укупног потенцијала за производњу електричне енергије износи 30%. Посебно вриједан потенцијал представљају термалне и термално-минералне воде на основу којих у Републици Српској ради неколико бањско-рекреационих центара.

Република Српска има богате и још увијек недовољно искориштене рудне и минералне ресурсе, нарочито угља, боксита, лигнита, жељеза, бакра.

Са својим повољним географским положајем, атрактивним природним богатствима и богатим културним наслеђем, Република Српска има велики потенцијал за развој различитих видова туризма, а нарочито бањског, сеоског, спортског, културно-историјског и еко-туризма.

Извор података: Републички завод за статистику Републике Српске и Влада Републике Српске